

Myasthenie: corticosteroïden systemisch

1779

MG = myasthenia gravis

Bron	Bewijs	Effect
ref. 1 Komiya A et al. Extraocular muscle responses to high dose intravenous methylprednisolone in myasthenia gravis. J Neurol Neurosurg Psychiatry 2000;68:214-7.	studie n=6	3 Patiënten met algemene MG en 3 met oculaire MG kregen 2-5 reeksen methylprednisolon (iv, 30 mg/kg/dag, max. 1 g/dag) vanwege onvoldoende effect van de standaard therapie: prednisolon (oraal, 30-100 mg/dag) en azathioprine (75-100 mg/dag). Bij 2 patiënten met algemene MG trad er de eerste 2 dagen verbetering op, maar daarna verslechtering. Na staken van therapie trad herstel op. Bij 2 patiënten met oculaire MG trad tot 5 uur na toediening verbetering op, maar daarna terugkeer of lichte verergering van de symptomen.
ref. 2 Wittbrodt ET. Drugs and Myasthenia Gravis – An update. Arch Intern Med 1997;157:399-408.	review	Corticosteroïden worden geclassificeerd als ‘zeker geassocieerd’ met myasthenia gravis. Corticosteroïden kunnen bij langdurig gebruik spierafbraak induceren, wat leidt tot spierzwakte. Bij patiënten met myasthenia gravis leidt het gebruik van corticosteroïden vaak eerst tot kortdurende toename van de spierkracht. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van een studie en 2 casus. Uit de studie (n= 27) blijkt dat de toename van de spierkracht door prednison (40-100 mg) reeds na een uur voorbij is. Bij patiënte (37 jaar, MG) treedt spierzwakte aan de ademhalingsspieren op jaren na start met prednison, waarvoor ze aan de beademing moet. Na staken prednison en behandeling van MG met azathioprine en ambenonium kon patiënte weer van de beademing af. Bij patiënte (13 jaar, MG) treedt plotseling verslechtering van de spierfunctie op 8 dagen na start met prednison (oraal, 45 mg 1x daags), waarvoor ze aan de beademing moet. 3 weken later wordt gestart met methylprednisolon (iv, 4 g in 24 uur) en wordt de prednison verhoogd naar 50 mg/dag. Er treedt acute corticosteroïd-geïnduceerde myopathie op. Plasmaferese en immunotherapie hebben geen effect; er wordt een thymectomie uitgevoerd. Enkele maanden later zijn de klachten verdwenen en gebruikt ze prednison (oraal, 80 mg/dag) als onderhoudstherapie.
ref. 3 Kaeser HE. Drug-induced myasthenic syndromes. Acta Neurol Scand 1984;70:39-47.	review	Corticosteroïden kunnen de symptomen van MG verergeren.
ref. 4 Registratiedossier (deel IB) Florinef (fludrocortison) 11-08-06.		<u>Waarschuwing:</u> Voorzichtigheid is geboden bij het gebruik van corticosteroïden o.a. bij patiënten met ernstige spierzwakte.
ref. 5 Registratiedossier (deel IB) Depo-Medrol (methylprednisolon) 30-10-03 e.a.* ¹		<u>Waarschuwing:</u> Voorzichtigheid is geboden bij myasthenia gravis.
ref. 6 Registratiedossier (deel IB) Synacthen (tetracosactide) 05-11-04.		<u>Waarschuwing:</u> Verband houdend met glucocorticoïde en mineralcorticoïde effecten dienen voordelen en nadelen van het gebruik van Synacthen o.a. bij myasthenia gravis zorgvuldig te worden afgewogen.

*¹ Solu-Cortef (hydrocortison) 30-10-03, Kenacort-A (triamcinolonacetonide) 01-07-03.

Opmerkingen:

- Registratiedossiers (deel IB) Betnesol (betamethason) 16-07-90, Celestone (betamethason) 02-02-00, Budenofalk (budesonide) 08-01-07, Entocort (budesonide) 26-10-05, Cortison PCH 14-12-93, Oradexon (dexamethason) 06-12-76, Oradexon (dexamethason) 08-11-05, Proctosedyl (hydrocortison) 06-11-06, Di-Adreson-F (prednisolon) 29-06-06, Prednisolon Sandoz 20-08-03, Prednison PCH 02-03-98, Triamcinolon PCH 27-11-92 en TriAnal (triamcinolonacetonide) 18-03-97geven geen informatie.
- Projectgroep:
Bij gebruik van corticosteroïden ter behandeling van een myasthenie kan eerst verslechtering van de klachten optreden. Indien geen immunosuppressiva worden gebruikt kan een kuurtje steroïden voor astma de myasthenie verergeren. Indien wel immunosuppressiva (azathioprine/ciclosporine) worden gebruikt, is een kuurtje steroïden geen probleem. De aanvankelijke verbetering die in ref. *Wittbrodt ET. Drugs and Myasthenia Gravis – An update. Arch Intern Med 1997;157:399-408.* wordt waargenomen, wordt niet door de projectgroep herkend.
- De bekendste vorm van Myasthenie is Myasthenia Gravis (MG) en de tweede bekende vorm is het Lambert Eaton Myastheen Syndroom (LEMS).

Risicofactoren	(emotionele) stress, systemische ziekten (verkoudheid en infecties), vaccinaties, hypokaliëmie, hypomagnesie, hypo- en hyperthyreoïdie, koorts, temperatuur, operatie, menstruele cyclus, zwangerschap en kraambed. (projectgroep).
Incidentie	-

Contra-indicatie	Actie	Datum	
Beslissing deskundigen	Ja	Ja	19-10-2006

Actie Balie	Bij eerste uitgifte: - Indien voorgeschreven door behandelend neuroloog: lever af en adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen met de voorschrijver. - Indien voorgeschreven door een andere arts: overleg met apotheker. Bij vervolgitgifte: - Lever af en adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen met de voorschrijver.
Actie Apotheker	STOOTKUUR corticosteroiden, bv. ter behandeling van acute, ernstige dyspnoe bij astma/COPD: <u>Indien immunosuppressivum (azathioprine of ciclosporine) wordt gebruikt:</u> - Lever af en adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen met de voorschrijver. <u>Indien geen immunosuppressivum wordt gebruikt:</u> - Attendeer de voorschrijver op het mogelijk verergeren van de myasthene klachten. - Lever af en adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen met de voorschrijver. CHRONISCH gebruik corticosteroiden bij MYASTHENIE: - Lever af en adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen met de voorschrijver. CHRONISCH gebruik corticosteroiden bij ANDERE INDICATIES: - Attendeer de voorschrijver op het mogelijk verergeren van de myasthene klachten in de eerste 2-7 dagen na start van de therapie. - Lever af en adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen met de voorschrijver.
Actie Voorschrijver	STOOTKUUR corticosteroiden, bv. ter behandeling van acute, ernstige dyspnoe bij astma/COPD: - Adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen met de voorschrijver. CHRONISCH gebruik corticosteroiden: - Attendeer de patient op het mogelijk verergeren van de myasthene klachten in de eerste 2-7 dagen na start van de therapie. Adviseer de patient om bij verergeren van de myasthene klachten (algemene spierzwakte, dubbelzien, omlaaghangen bovenste ooglid, slik- en kauwproblemen en ademhalingsmoeilijkheden) contact op te nemen.
Actie Ziekenhuisapothek	Idem als Apotheker.